

Ability

Accountantsverslag 2014

16 april 2015

Aan het algemeen bestuur van Ability
T.a.v. de heer A.V. van Geffen, algemeen directeur
Postbus 18
9980 AA UITHUIZEN

Datum
16 april 2015

Behandeld door
drs. H. Kuperus RA
088 288 0212

Ons kenmerk
3113975740-
201522501-AvO/md
Uw kenmerk

Onderwerp
Accountantsverslag 2014

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u het accountantsverslag 2014. Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij denken dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2014, voor het uitoefenen van uw toezichthoudende taak en voor het beoordelen van de financiële positie van Ability.

Onze controleverklaring

De jaarrekening 2014 van Ability is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Naar aanleiding van de controle van de jaarrekening zijn wij voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot het aspect getrouwheid en een verklaring met beperking als het gaat om rechtmatigheid. Verderop in dit verslag lichten wij dat toe.

Vaststelling jaarrekening

Wij gaan ervan uit dat het Algemeen Bestuur van Ability overgaat tot ongewijzigde vaststelling van de jaarrekening. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen wanneer dit niet het geval is. In overleg kunnen dan de verdere noodzakelijke acties worden ondernomen.

Beperking verspreidingskring

Het accountantsverslag is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2014. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole en dienen dan ook in die context gelezen te worden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole. Verder maken wij u erop attent dat het accountantsverslag uitsluitend bestemd is voor het Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en de directie van Ability.

Blad 3
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

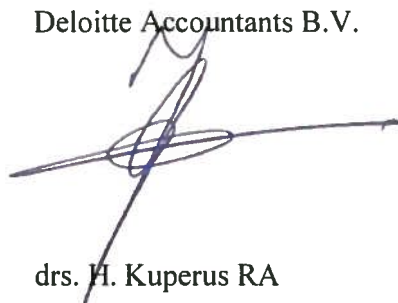
Het is zonder onze voorafgaande toestemming niet toegestaan om dit accountantsverslag te publiceren. Dit geldt ook voor publicatie op uw website.

Tot slot

Dit accountantsverslag is op 8 april 2015 besproken met de directie en de voorzitter van het dagelijks bestuur.

Met vriendelijke groet,

Deloitte Accountants B.V.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'H' and 'K' with a long horizontal stroke extending to the right.

drs. H. Kuperus RA

Blad 4
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

Inhoud

1	Opdracht en verantwoording	5
1.1	Opdracht	5
1.2	Verantwoording uitvoering	5
1.3	Het verloop van de controle	6
2	Ontwikkelingen in de sector en de impact op Ability	6
3	Financieel beeld	8
3.1	Resultaat	8
3.2	Vermogenspositie	9
3.3	Kasstroomoverzicht	9
4	Bevindingen jaarrekening relevant in het kader van de controlerende taak	10
4.1	Waardering vastgoed	10
4.2	Voorziening dubieuze debiteuren	10
4.3	Rechtmatigheid	10
4.3.1	Aanpak controle rechtmatigheid	10
4.3.2	Analyse begrotingsrechtmatigheid	12
4.4	Besluit begroting en verantwoording (BBV)	12
4.5	Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)	13
5	Administratieve organisatie en interne beheersing	14
5.1	Algemeen beeld van de interne beheersing	14
5.2	Constateringen vanuit de jaarrekeningcontrole	15
5.3	De rol van IT-audit bij Ability is beperkt	16
6	Rapportage inzake Single informatie Single Audit (Sisa)	17
	Appendix A Overzicht controleverschillen	18
	Appendix B Frauderisico's	19
	Appendix C Toleranties	20
	Appendix D Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd	21

Blad 5
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

1 Opdracht en verantwoording

1.1 Opdracht

Door middel van de door de directie getekende opdrachtbevestiging d.d. 9 oktober 2014 heeft u ons opdracht gegeven tot de controle van de jaarrekening 2014 van uw organisatie.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening 2014 van Ability. Het dagelijks bestuur legt door middel van de jaarstukken, de jaarrekening en het jaarverslag, verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de jaarrekening en heeft die verantwoordelijkheid schriftelijk aan ons bevestigd.

1.2 Verantwoording uitvoering

Voor de start van de controle hebben wij in een zogenoemde pre-audit meeting (november 2014) de focus van de controle 2014 met de algemeen directeur en de financieel directeur afgestemd. De specifieke onderwerpen en risico's uit de pre-auditmeeting zijn opgenomen in ons (aan de directie verstrekte) controleplan.

Vervolgens hebben wij in het najaar 2014 een interim-controle uitgevoerd. Deze controle is voornamelijk gericht op het verkrijgen van inzicht in en het toetsen van de interne beheersmaatregelen van de administratieve organisatie, voor zover deze relevant zijn voor de controle van de jaarrekening. De bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van onze interim-controle zijn gerapporteerd middels de managementletter, die op 18 december 2014 is uitgebracht. De managementletter is besproken met de algemeen directeur, de financieel directeur en de voorzitter van het dagelijks bestuur.

Bij de jaarrekeningcontrole, die onlangs is afgerond, stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften en een getrouw beeld geeft. Onze controle houdt echter niet in dat wij alle posten controleren. Onze controleaanpak heeft als doel om belangrijke en daarmee materiële onjuistheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen (zie appendix C) en overige wettelijke voorschriften, zoals onder meer vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en dit accountantsverslag. Bij de jaarrekening 2014 van Ability zullen wij een goedkeurende controleverklaring te verstrekken met betrekking tot het aspect getrouwheid en een verklaring met beperking als het gaat om de rechtmatigheid.

Blad 6

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

1.3 Het verloop van de controle

De controle van de jaarrekening is moeizaam verlopen. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat er sprake is geweest van een accountantswissel en beide organisatie dus nog aan elkaar moesten wennen en anderzijds met een aantal aandachtspunten, waaronder de punten die we hebben opgenomen in de managementletter, in de organisatie van Ability waardoor onze controlewerkzaamheden minder effectief en efficiënt hebben kunnen plaatsvinden. Overigens steken wij ook de hand in eigen boezem: van een deel van deze aandachtspunten hadden wij u eerder op de hoogte moeten stellen en, met name, met de organisatie moeten bespreken welke werkzaamheden en maatregelen nodig waren om de controle vlot(ter) te laten verlopen. In hoofdstuk 5 werken wij dit verder uit.

Overigens hebben we samen, na constatering van voornoemde punten, goede werkafspraken gemaakt en heeft Ability de resterende werkzaamheden correct en vlot opgepakt. Ondanks de genoemde, redelijk fundamentele, aandachtspunten hebben we controle toch relatief snel met elkaar kunnen afwikkelen. Bovendien hebben we met elkaar afgesproken om het opstel- en controleproces met elkaar te evalueren, waardoor we volgend jaar beter voorbereid zijn op de controle, bepaalde werkzaamheden naar voren gehaald kunnen worden en het controleproces veel efficiënter kunnen laten verlopen.

2 Ontwikkelingen in de sector en de impact op Ability

Met ingang van 1 januari 2015 zijn diverse taken van het Rijk naar de gemeenten overgeheveld (de zogenaamde drie decentralisaties: jeugd, werk en zorg). Vanaf dit moment zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het gehele sociale domein waaronder de WSW en WMO. Omdat de overheveling van de decentralisaties gepaard is gegaan met budgetkorting, is het beschikbare budget beperkt en zullen gemeenten naar verwachting vragen om nieuwe arrangementen.

Belangrijke vragen zijn dan:

- Hoe gaat Ability ervoor zorgen dat in 2015 en verder met de gemeenten in haar werkgebied een contract gesloten kan worden?
- Wat is de manier om aanbestedingen te winnen?
- Hoe bereidt u uw organisatie hierop voor?
- Hoe zorgt u voor een concurrerend product en prijs?

Dit zijn vragen die Ability zal moeten beantwoorden.

Blad 7

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

De in Ability deelnemende gemeenten hebben nog geen duidelijke standpunten ingenomen over de impact van de participatiewet voor Ability. Er zijn in 2014 door Ability drie scenario's opgesteld en gepresenteerd aan de colleges van Burgemeester en Wethouders van de deelnemende gemeenten. Deze scenario-analyses zijn de basis voor de besluitvorming van de colleges met betrekking tot de toekomst van Ability. Besluitvorming door de deelnemende gemeenten dient nog plaats te vinden.

Het streven van de gemeentes is om per 1 januari 2016 tot een uitvoeringsorganisatie te komen waarin de taken die betrekking hebben op sociale zaken van de vier deelnemende gemeenten (ISD) en de uitvoeringstaken, die tot nu toe bij Ability lagen (WSW), worden uitgevoerd. Er is dan sprake van een breed opgezet werk- en leerbedrijf. De bedoeling is dat Ability als dienst aangestuurd gaat worden en niet als marktpartij zal optreden. Dit schept ook de mogelijkheid voor gemeenten om de diensten van Ability in te besteden.

Er is dus inmiddels sprake van één lijn/scenario waarover de gemeenten dit jaar een besluit zullen nemen.

Wij constateren dat Ability veel aandacht heeft voor dit onderwerp. Binnen Ability is voortdurend aandacht voor alle relevante informatie en wijzigingen met betrekking tot de te treffen maatregelen. Op basis hiervan constateren wij dat Ability focus heeft op aanpassing van het business model en goed probeert te anticiperen op de daling van het aantal SW-medewerkers.

Blad 8
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

3 Financieel beeld

3.1 Resultaat

Het bedrijfsresultaat van Ability over 2014 bedraagt € 245.000 positief, tegenover € 741.000 negatief begroot. De verbetering van het bedrijfsresultaat is nagenoeg geheel te danken aan hogere netto toegevoegde waarde (hierna: NTW). Ook de overige bedrijfsopbrengsten zijn hoger dan geraamd. Het resultaat is ook aanmerkelijk beter dan voorgaand jaar.

bedragen x € 1.000	Werkelijk 2014	Begr. 2014	Werkelijk 2013
Som der bedrijfsopbrengsten	5.682	4.782	5.072
Som der bedrijfslasten	-15.582	-15.516	-15.427
Bedrijfsresultaat	-9.900	-10.734	-10.355
Bijdragen Rijk en gemeenten	10.234	10.125	10.057
Financieringsresultaat	89	108	100
Resultaat	245	-741	-398

Het uiteindelijke resultaat ligt in lijn met de laatste voorspelling zoals weergegeven in de najaarsbrief waarin Ability uitging van een positief resultaat van € 250.000.

Het positieve resultaat is terug te herleiden naar alle sectoren, maar de sector Techniek springt eruit. Deze sector heeft, zoals u zelf schrijft, een flinke 'boost' gekregen in 2014 hetgeen is uitgemond in een toename van de toegevoegde waarde ten opzichte van de begroting met 40% en, als gevolg daarvan, een prachtig positief resultaat.

Naast betere opbrengsten, heeft Ability ook ingezet op het beheersbaar houden van de kosten. Het scherp de wind varen, als het gaat om uitgaven, heeft zijn vruchten afgeworpen in 2014.

Wij merken nog op dat de afwijking ten opzichte van de begroting 2014 fors is, echter hier liggen veel ontwikkelingen aan ten grondslag die ten tijde van het opstellen van de begroting nog onduidelijk dan wel niet bekend waren. Deze ontwikkelingen zijn overigens wel meegenomen in de voor- en najaarsbrief. Dat is uiteraard een goede zaak.

Blad 9

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

3.2 Vermogenspositie

In 2014 is het eigen vermogen aanzienlijk versterkt door het positieve resultaat en bedraagt de omvang van de reserves eind 2014 21% van het balanstotaal (eind 2013: 16% van het balanstotaal). Gezien het balanstotaal dat eind 2014 ongeveer gelijk is aan voorgaand jaar, heeft vooral het positieve resultaat ervoor gezorgd dat de vermogenspositie van Ability is versterkt, hetgeen tot uitdrukking komt in bovengenoemd kengetal.

In het resultaatbestemmingsvoorstel is opgenomen, en dat is overeenkomstig hetgeen bepaald is in de gemeenschappelijke regeling (artikel 30, lid 1) dat het behaalde resultaat toegevoegd zal worden aan de algemene reserve. Hierdoor zal de weerstandscapaciteit verbeteren en kunnen toekomstige tekorten eerst gedekt worden uit de aanwezige middelen bij Ability, zonder dat de gemeenten meteen dienen bij te dragen in een eventueel toekomstig tekort. Ook dat laatste is conform hetgeen is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling (artikel 30, lid 2).

In hoeverre het huidige eigen vermogen een afdoende buffer is voor de gevolgen van de risico's die zich in de toekomst kunnen voordoen, is op voorhand moeilijk in te schatten. De toekomst van SW-bedrijven, onder de nieuwe participatiewet, is immers erg onzeker.

3.3 Kasstroomoverzicht

Een kasstroomoverzicht geeft nuttige, aanvullende informatie die niet of niet direct is af te lezen uit de balans, de exploitatierekening of de toelichtingen daarop. Ability heeft het kasstroomoverzicht opgesteld volgens de indirecte methode. Dit betekent dat Ability de kasstroom uit operationele activiteiten heeft afgeleid van het resultaat. De weergave van de kasstroom uit operationele activiteiten is vervolgens aangepast voor:

- posten van de exploitatierekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar;
- mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, debiteuren en crediteuren; en
- posten van de exploitatierekening die geen deel uit maken van de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie is iets afgenomen vergeleken met de stand ultimo 2013. De positieve kasstroom als gevolg van het positieve resultaat, is, teniet gedaan door uitgaande middelen als gevolg van investeringen en aflossingen.

Blad 10
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

4 Bevindingen jaarrekening relevant in het kader van de controlerende taak

4.1 Waardering vastgoed

Aandacht voor de waardering van het vastgoed van Ability is belangrijk in het kader van de nieuwe participatiewet en de daling van het aantal SW-medewerkers. Leegstand van gebouwen op termijn is namelijk een mogelijk gevolg. Daarnaast dient Ability, bij de bepaling van de waardering, tevens rekening te houden met de marktwaarde, achterstallig onderhoud en een (blijvend) rendabele exploitatie.

Net als in voorgaande jaren kiest Ability er consequent voor het vastgoed te waarderen tegen verkrijgingsprijs en hierop af te schrijven. Gezien het feit dat er geen sprake is van leegstand, dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud en dat Ability heeft aangetoond de gebouwen rendabel te kunnen exploiteren, zijn wij van mening, dat een afwaardering van het vastgoed op dit moment niet aan de orde is. De in Ability deelnemende gemeenten bevinden zich midden in een bestuurlijk afwegingsproces over de toekomst. De uitkomsten van dat proces kunnen tot gevolg hebben dat een afwaardering in de toekomst wél aan de orde is.

4.2 Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is door Ability bepaald op € 66.000. De voorziening is bepaald aan de hand van de dynamische methode. Door ons uitgevoerde statische toetsing (toetsing per debiteur) van deze voorziening levert op dat de voorziening niet hoger dient te zijn dan € 25.000. Het verschil € 41.000 is door ons aangemerkt als controleverschil, zowel voor de getrouwheid als de rechtmatigheid, en nemen wij mee in de foutenevaluatie (zie ook appendix A).

4.3 Rechtmatigheid

4.3.1 Aanpak controle rechtmatigheid

De jaarrekening 2014 is de financiële resultante van de handelingen die binnen uw organisatie hebben plaatsgevonden. Het oordeel over de betrouwbaarheid van deze financiële uitkomsten wordt mede vastgesteld aan de hand van de interne controles die Ability zelf dient uit te voeren. De uitkomsten van deze controles zijn voor ons van belang om ons oordeel op te baseren. Rechtmatigheid is in essentie het vaststellen dat de gemaakte afspraken en regels worden nageleefd. Heldere procedures vormen hiervoor een belangrijke voorwaarde.

Om ons als accountants als het ware de goede weg te wijzen en ook de interne controle richting te geven, is het van belang dat er een controleprotocol bestaat, waarin het normenkader is opgenomen. Het normenkader is in feite niets anders dan een overzicht van de van toepassing zijnde - en daarmee te toetsen - interne en externe spelregels. Het van toepassing zijnde controleprotocol en normenkader zijn nog niet vastgesteld door het algemeen bestuur.

Blad 11

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

Wij hebben de controle daarom eerst uitgevoerd aan de hand van een zelf uitgevoerde inventarisatie van (interne en externe) wet- en regelgeving. Die inventarisatie wordt vervolgens bekrachtigd door het dagelijks bestuur in de vergadering van 29 april 2015 waarin het controleprotocol en normenkader worden vastgesteld.

Wij hebben onze werkzaamheden uitgevoerd aan de hand van dit normenkader, rekening houdend met de goedkeuringstolerantie zoals deze vastligt in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, namelijk voor fouten 1% en voor onzekerheden 3%.

Van alle verordeningen en wetgeving die hebben geleid tot financiële beheersmaatregelen in 2014, met uitzondering van wetgeving rondom Europese Aanbestedingen, hebben we kunnen vaststellen dat deze door het bestuur worden nageleefd.

Europese aanbestedingen

De regels omtrent Europees aanbesteden zijn jaarlijks een belangrijk punt van aandacht, zowel voor Ability als voor ons.

Bij de jaarrekeningcontrole hebben wij onderzocht in hoeverre er sprake is geweest van de noodzaak om Europees aan te besteden in 2014 en, wanneer dat aan de orde zou zijn, om vast te stellen wat de omvang is van de onterecht niet volgens de Europese regels ingekochte werken, leveringen en diensten. Dit onderzoek is uitgevoerd voor alle crediteuren ofwel alle leveringen, diensten en werken die zich hebben voorgedaan in 2014.

De uitkomst van dit onderzoek is dat Ability voor het jaar 2014 voor een deel onrechtmatig gehandeld heeft op het gebied van Europees aanbesteden. Bij 2 van de onderzochte dossiers hebben wij een rechtmatigheidsfout vastgesteld.

Recapitulerend bedraagt de totale rechtmatigheidsfout inzake Europees aanbesteden over 2014 € 182.000. Omdat er ook een (rechtmatigheids)fout is geconstateerd bij de voorziening dubieuze debiteuren (zie hoofdstuk 4.2) ad € 41.000, komt de totale rechtmatigheidsfout uit op € 223.000.

In het volgende overzicht zijn de toleranties aangegeven, zoals u die gaat vaststellen in het controleprotocol en die wij gebruiken bij ons oordeel over de jaarrekening:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeuring	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeuring
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	= 1%	>1%<3%	-	> 3%
Onzekerheden in de jaarrekening (% van de lasten)	= 3%	>3%<10%	> 10%	-

Blad 12

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

Omdat de geconstateerde fout inzake Europees aanbesteden en de fout inzake de voorziening dubieuze debiteuren ad in totaal € 223.000 in de categorie 'beperking' valt (totale lasten zijn € 18.777.000, 1% hiervan is € 187.770), zullen wij een beperking voor rechtmatigheid in onze controleverklaring opnemen.

Wij hebben onze bevindingen besproken met de algemeen directeur en voorzitter van het dagelijks bestuur. Wij hebben daarbij tevens kennisgenomen van het voornemen om op korte termijn het inkoopbeleid aan te scherpen, om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Wij vinden dit uiteraard een goede zaak.

4.3.2 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Eén van de belangrijkste elementen van de kaderstellende taak van het algemeen bestuur is het budgetrecht. Het algemeen bestuur heeft het recht om de budgetten toe te kennen. Het dagelijks bestuur is vervolgens verantwoordelijk voor het opzetten van een systeem van budgetbeheer dat moet waarborgen dat de lasten binnen de begroting blijven.

Omdat het algemeen bestuur de kaders stelt, is het overschrijden van de begroting in beginsel onrechtmatig. De lasten in de begroting na wijziging bedragen € 17.724.000. De werkelijke lasten bedragen € 18.777.000, dus een overschrijding van de begroting. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door kosten, die niet konden worden voorzien en dus niet eerder konden worden gemeld aan het algemeen bestuur en tevens niet strijdig zijn met het vastgestelde beleid. Hoewel de overschrijding van de begroting in beginsel onrechtmatig is, is deze, om eerder genoemde redenen, door ons niet meegewogen voor ons oordeel.

4.4 Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften (het BBV) en of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Er zijn geen significante afwijkingen geconstateerd.

Met ingang van 2014 is het BBV op een aantal punten gewijzigd. Dit betreft met name technische wijzigingen bijvoorbeeld in de naamgeving van posten. Ability heeft deze wijzigingen in de jaarstukken 2014 verwerkt.

Blad 13

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

4.5 Wet normering bezoldiging Topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren bovenmatige bezoldigingen en afvloeiingsregelingen toe kennen. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging en de ontslagvergoeding van topfunctionarissen. Daarnaast is sprake van een openbaarmakings-verplichting die niet alleen betrekking heeft op topfunctionarissen (ongeacht de omvang van hun beloning) maar ook op niet-topfunctionarissen voor zover deze een bezoldiging genieten boven de voor de organisatie geldende bezoldigingsnorm.

Voor Ability is deze wet van toepassing op de algemeen directeur en op de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur. Op basis van deze wet moet het inkomen c.a. van de topfunctionarissen en toezichthouders opgenomen worden in de jaarstukken. Wij hebben geconstateerd dat Ability voldoet aan de publicatievereisten van de WNT en dat de normen niet zijn overschreden.

Blad 14
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

5 Administratieve organisatie en interne beheersing

5.1 Algemeen beeld van de interne beheersing

Een onderdeel van onze werkzaamheden is de beoordeling van de procedures die van belang zijn voor de controle van de jaarrekening. Het betreft hier onder andere procedures rondom kosten, salarissen en opbrengsten. Deze procedures zijn door de directie en de organisatie ingericht als waarborg voor de betrouwbaarheid van de informatievoorziening in het algemeen en de verantwoording over de realisatie via de jaarrekening in het bijzonder.

De bevindingen van deze werkzaamheden zijn vastgelegd in de managementletter d.d. 18 december 2014. In deze managementletter hebben wij geconcludeerd dat er een aantal belangrijke aandachtspunten zijn in de procedures. Die aandachtspunten komen neer op het volgende:

- Zichtbare uitvoering van controlewerkzaamheden.
- Mogelijke doorbreking van functiescheiding.
- Het bewaren van voor de controles gebruikte bestanden en bescheiden.

De belangrijkste tekortkomingen doen zich voor in de processen 'inkopen en betalingen' en 'omzet/verkoop'.

Inkopen en betalingen

Uit onze controle is gebleken dat alle medewerkers op de financiële administratie rechten hebben om crediteurenstamgegevens aan te passen. Er wordt weliswaar, zo is ons verteld, een zichtbare controle uitgevoerd op de betaaladvieslijst waarbij betalingen worden aangesloten op de factuur, en waarbij het bedrag en het rekeningnummer worden gecontroleerd, maar deze gecontroleerde lijst wordt niet bewaard en dus is deze controle voor ons niet bruikbaar. Het is tevens voor alle medewerkers mogelijk om na deze controle nog aanpassingen door te voeren in de betaaladvieslijst. Dit hebben wij bij de interim-controle aangemerkt als een betalingsrisico.

Om vast te stellen of dit risico zich gemanifesteerd heeft in 2014 en mogelijk heeft geleid tot onrechtmatige betalingen, hebben wij u verzocht een aantal aanvullende waarnemingen uit te voeren op de in 2014 gedane inkopen en betalingen.

Bij aanvang van de jaarrekeningcontrole bleek dat Ability weliswaar de voor de controle benodigde stukken had verzameld, maar geen controle had uitgevoerd op deze stukken. Nadat deze controle alsnog was uitgevoerd, bleek dat betalingen in 2014 rechtmatig hadden plaatsgevonden.

Blad 15

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

Omzet/verkop

In het verkoopproces constateerden wij aandachtspunten in de volgende control(e)s:

- Controle op de registratie van de verkoopprijzen.
- Controle op juiste en volledige facturatie. De financiële administratie factureert op basis van gegevens uit het productiesysteem Profit, maar aanpassingen van de prijs en de hoeveelheid zijn mogelijk en garanderen dus geen volledigheid van de opbrengsten.
- Vastlegging van afspraken met klanten omtrent prijzen en hoeveelheden.
- Beschikbaarheid van brondocumenten van de gemaakte afspraken.
- Het bewaren van afleverdocumentatie van verkopen.

Op grond van bovenstaande constatering hebben wij, nadat de interim-controle was uitgevoerd, u gevraagd een groot aantal aanvullende waarnemingen uit te voeren teneinde aan te tonen dat alle in behandeling genomen orders, geschreven uren en overeengekomen contracten ook daadwerkelijk hebben geleid tot een factuur en dus tot verantwoorde omzet. Uit deze waarnemingen blijkt dat de omzet volledig verantwoord is in 2014.

Met aanvullende werkzaamheden hebben wij een oordeel kunnen vormen over de inkoop en verkoop. Om deze werkzaamheden de komende jaren te voorkomen, overleggen wij met u welke controles, in onze optiek, uitgevoerd zouden moeten worden en hoe de huidige controles eenvoudig daarop aangepast kunnen worden.

5.2 Constateringen vanuit de jaarrekeningcontrole

Wij schreven eerder in dit verslag dat de controle moeizaam is verlopen. Een aantal oorzaken had eerder door ons met u besproken kunnen en moeten worden. Met de financieel directeur hebben wij echter tevens een aantal waarnemingen gedeeld, die te maken hebben met de opbouw van de formatie en de aanwezige capaciteit om te komen tot een tijdige en kwalitatief goede oplevering van de jaarrekening en het jaarrekeningdossier.

Wat Ability in onze optiek nodig heeft, en dat heeft u inmiddels onderkend, is iemand die zowel de financiële administratie doorgrondt als iemand die kennis heeft van control(s) van/in een organisatie als Ability. Met name dat laatste hebben wij gemist gedurende de jaarrekeningcontrole. Het uitvoeren van controles, voorafgaande aan de jaarrekeningcontrole, zou geholpen hebben in een vlottere en meer effectieve controle.

Tot slot merken wij nog op dat binnenkort een medewerker van Ability de organisatie verlaat en dat daarmee veel kennis van Profit verloren dreigt te gaan. Wij adviseren u te voorzien in vroegtijdige en adequate vervanging.

Blad 16
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

5.3 De rol van IT-audit bij Ability is beperkt

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Bij onze controle hebben wij beperkt gebruik gemaakt van de automatisering. De meeste controles worden uitgevoerd buiten de automatisering om. Overigens hebben wij bij onze risicoanalyse geconstateerd dat de geautomatiseerde gegevensverwerking bij Ability (nog) niet van zodanig groot belang is voor de organisatie dat de inzet van IT-auditors noodzakelijk is.

Uit onze beperkte werkzaamheden met betrekking tot de automatisering komt echter wel het volgende naar voren:

Het geautomatiseerde systeem, waarin de productie wordt vastgelegd, is sterk verouderd en kent onvoldoende mogelijkheden om voor de controle benodigd lijstwerk te draaien. Zo kan er geen lijstwerk gedraaid worden van een voorgaande periode. Omdat lijstwerk tevens niet bewaard wordt c.q. niet uitgedraaid is per balansdatum, is het bijzonder lastig geweest om bepaalde jaarrekeningposten, die gerelateerd zijn de omzet, te controleren.

Blad 17
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

6 Rapportage inzake Single informatie Single Audit (Sisa)

De procedure die u moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is niet wezenlijk gewijzigd. Ability dient in een vast, voorgeschreven stramien een zevental documenten aan het CBS te leveren. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2014. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij willen benadrukken dat u zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren, zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U heeft dit daarnaast expliciet aan ons bevestigd.

Fouten en onzekerheden SiSa

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2014 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

Cat.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G1B	Wet Sociale Werkvoorziening	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Blad 18
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

Appendix A Overzicht controleverschillen

Bij de jaarrekeningcontrole zijn enkele (kleine) afwijkingen geconstateerd, die zijn gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening 2014. Resterende controleverschillen zijn:

Niet-gecorrigeerde controleverschillen	Soort		Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Voorziening dubieuze debiteuren	Verschil	€ 41.000	+ € 41.000	+ € 41.000
Europese Aanbestedingen	Verschil	€ 182.000	N.v.t.	N.v.t.
Totaal verschillen		€ 223.000		
Totaal onzekerheden				
Totaal verschillen en onzekerheden		€ 223.000		

Blad 19
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

Appendix B Frauderisico's

Vanwege de ontwikkelingen in het accountantsberoep, als gevolg van de onderzoeken naar de kwaliteit van de accountantscontroles, heeft een aantal onderwerpen een verhoogde aandacht gekregen. Eén van deze onderwerpen betreft de interne frauderisicoanalyse van een organisatie als onderdeel van haar eigen kwaliteitsbeheersing. Het beheersen van kwaliteit is uitsluitend mogelijk indien vooraf ook inzicht wordt verkregen en bewustwording is gecreëerd omtrent de gebieden die gevoelig zijn voor bewuste manipulatie, oftewel fraude. Het onderkennen van dergelijke risico's is een startpunt om (goede) interne beheersingsmaatregelen in te kunnen voeren, die het risico op fraude zoveel als mogelijk beperkt. De interne frauderisicoanalyse geeft dus nadere richting aan de wijze waarop de organisatie haar eigen interne beheersingsomgeving heeft ingericht. In dit kader heeft Ability een interne frauderisicoanalyse opgesteld. In dit memo heeft de directie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van diverse fraudevraagstukken. Hierbij heeft de directie ook voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst. De aspecten governance, risicoanalyse en compliance zijn in belangrijke mate in de statuten, reglementen en de planning & control cyclus verankerd. Het onderwerp fraude staat jaarlijks op de agenda van de Algemeen Bestuur.

Wij zijn van mening dat Ability goed heeft nagedacht over de frauderisico's en de wijze waarop de risico's kunnen worden gemitigeerd. De frauderisico-analyse voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Van de accountant mag een professioneel-kritische houding worden verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening. Ter invulling van deze professioneel-kritische houding maakt de accountant een inschatting van de frauderisico's, vormt hij zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen, en beziet hij of deze maatregelen effectief zijn.

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan zal de accountant dit communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, de directie en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het Algemeen Bestuur.

Geen aanwijzingen dat er sprake is geweest van materiële fraude

Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2014 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Blad 20
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

Appendix C Toleranties

Gehanteerde toleranties

Goedkeuringstoleranties / Materialiteit		
Fouten		€ 187.770
Onzekerheden		€ 563.310
Rapporteringstoleranties		
Fouten		€ 9.388
Onzekerheden		€ 28.165

Blad 21

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

Appendix D Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Op 16 december 2013 heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) de nieuwe Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) vastgesteld. Wij willen u in dit accountantsverslag graag op de hoogte stellen van de belangrijkste wijzigingen zoals die gelden voor organisaties die niet kwalificeren als een Organisatie van Openbaar Belang (OOB, vooral beursgenoteerde ondernemingen en financiële instellingen).

Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)

De ViO is van toepassing op alle cliënten waarvoor assurance-opdrachten worden uitgevoerd en is van kracht vanaf 1 januari 2014. De ViO vervangt de nadere voorschriften voor onafhankelijkheid (NVO). Met de nieuwe ViO beoogt de beroepsorganisatie tegemoet te komen aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer, en daarmee bij te dragen aan het vertrouwen in het accountantsberoep. Hierna geven wij een toelichting op enkele onderwerpen uit de ViO die van belang zijn in het kader van onze dienstverlening aan uw organisatie.

Eén set van regels voor alle assurance-opdrachten

In de nieuwe onafhankelijkheidsregels is sprake van één set van regels voor alle assurance-opdrachten, zoals de controle of beoordeling van een jaarrekening, een subsidieverklaring, een verklaring bij een IT-systeem of een assurance-rapport bij een maatschappelijk jaarverslag. In de oude regels werd een onderscheid gemaakt tussen controleopdrachten en overige assurance-opdrachten, waarbij de onafhankelijkheidsvoorschriften voor controleopdrachten strenger waren.

Regelgeving voor adviesdiensten

Combinaties van assurance en advies (non-assurance) werkzaamheden zijn onder de ViO nog steeds toegestaan. De ViO introduceert wel een strak toetsingskader voor de evaluatie van alle non-assurance diensten, wat betekent dat voor aanvang van overige dienstverlening altijd een onafhankelijkheidsanalyse in het dossier dient te worden opgenomen. De ViO leidt daarmee tot een verzwaarde documentatieplicht. Het toetsingskader in de ViO is gebaseerd op de principes in de internationale onafhankelijkheidsregels van de Code of Ethics van de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). Deze internationale onafhankelijkheidsregels worden door Deloitte nageleefd.

Langdurige betrokkenheid bij uw organisatie

In de ViO is opgenomen dat een maatregel is vereist indien senior leden van het assurance-team (waaronder de eindverantwoordelijke accountant, maar ook andere senior teamleden) langdurig betrokken zijn bij dienstverlening aan dezelfde organisatie. Van langdurige betrokkenheid is in elk geval sprake als een senior teamlid gedurende zeven aaneengesloten jaren betrokken is bij dienstverlening aan dezelfde organisatie. Voorbeelden van maatregelen zijn het laten uitvoeren van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB) of het rouleren van het teamlid. Indien meerdere teamleden gelijktijdig zouden moeten rouleren, is het ook mogelijk om voor een gefaseerde roulatie te kiezen. Na roulatie mag het betreffende teamlid gedurende twee jaar niet betrokken zijn bij de assurance dienstverlening aan de organisatie.

Blad 22

16 april 2015

3113975740-201522501-AvO/md

Marketing en Reclame

In de ViO is een nieuwe bepaling opgenomen over marketing en reclame. Vooral is het niet toegestaan om met een assurance-cliënt een relatie aan te gaan waarbij de accountantsorganisatie zich in het kader van reclame of marketing associeert of laat associëren met de assurance-cliënt. Van associatie is sprake indien de onderlinge relatie als onderdeel van reclame of marketing openbaar wordt gemaakt.

Geschenken en gastvrijheid

De regels voor het ontvangen en verstrekken van geschenken en gastvrijheid zijn aangescherpt. Het uitgangspunt is dat het ontvangen en verstrekken van geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid niet past in een relatie tussen de accountant en de gecontroleerde organisatie. Deze regels gelden niet alleen voor de leden van het assurance-team, maar ook voor de accountantsorganisatie, andere onderdelen van het netwerk en haar bestuurders. Er is een drempel in de regels opgenomen van € 100. Voor geschenken met een waarde van meer dan € 100 is de eindverantwoordelijke accountant gehouden om:

- Te onderbouwen waarom het geschenk of de uiting van gastvrijheid gepast is;
- Een melding te doen bij een aangewezen persoon binnen Deloitte; en
- Vooraf met het toezichthoudend orgaan van uw organisatie af te spreken hoe het hierover geïnformeerd wil worden.

Deze bepalingen gelden tevens voor persoonlijke uitingen van gastvrijheid. Hieronder wordt verstaan het voor de andere partij of persoon betalen van kosten van uitstapjes, reizen, lunches, diners en dergelijke die geen zakelijk karakter dragen.

Overgangsbepalingen

De nieuwe onafhankelijkheidsregels treden in werking per 1 januari 2014. Voor bestaande opdrachten en/of relaties waarbij een onafhankelijkheidsbedreiging speelt, gelden overgangsbepalingen.

Blad 23
16 april 2015
3113975740-201522501-AvO/md

Verrichte werkzaamheden 2014

Onze contractuele werkzaamheden voor Ability bestaan uit de controle van de jaarrekening van Ability. In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van alle door Deloitte geleverde diensten in het verslagjaar 2014:

Controle gerelateerde diensten	
<ul style="list-style-type: none">• Controle jaarrekening 2014	

Op grond van onze toetsing aan het bovengenoemde 'normenkader', de door ons getroffen maatregelen en de communicatie met u hierover is onze onafhankelijkheid in voldoende mate gewaarborgd.